

MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Didaktika finančního vzdělávání

**Vklady na účet, běžný účet, Spořicí účet, Stavební spoření, Penzijní
spoření**

Napsala: Bc. Karolína Hrabětová

Bc. Petra Juřenčáková

Bankovní účty

Bankovní účet je finanční účet v bance, který zaznamenává finanční transakce mezi klientem a bankou a sleduje tak finanční situaci účtu. Tyto účty mohou mít kladný tzv. *kreditní* zůstatek, kdy banka dluží peníze zákazníkovi, nebo záporný tzv. *debetní* zůstatek, pokud je zákazník peněžním dlužníkem banky. Účty, jež jsou otevřené za účelem vkladů (tedy kreditních zůstatků), se označují jako *depozitní účty*, kdežto účty, které jsou vedené za účelem půjček (čili debetních zůstatků), se označují jako *úvěrové účty*.

Na základě měny, ve které je účet veden, rozlišujeme účty na účty v tuzemské měně a devizové účty, jež jsou vedeny v cizích měnách. Devizové účty jsou významnější pro ekonomiky, které nemají tuzemskou měnu volně směnitelnou. Obvykle se ovšem využívají pro časté přeshraniční transakce a k ochraně před výkyvy měnových kursů tuzemské měny vůči měně účtu.

Dělení účtů podle účelu

- ✓ *Běžný účet* – účet, který slouží především k snadnější hotovostní i bezhotovostní správě, manipulaci a hospodaření s finančními prostředky (převody, platby, vklady).
- ✓ *Spořicí účet* – účet, který slouží nejčastěji ke spoření nebo ukládání dočasně volných finančních prostředků s vyšším úročením.
- ✓ *Termínovaný vklad* – účet slouží k uložení volných finančních prostředků s vyšším úročením.
- ✓ *Úvěrový účet* – účet, na kterém banka eviduje stav poskytnutého úvěru.
- ✓ *Základní platební účet* – účet podle evropské směrnice o právu na bankovní účet.
- ✓ *Neúročný účet* – například notářská úschova.
- ✓ *Loro a Nostro účet* – běžný účet, který vede banka bance v zahraničí [1].

Vklady na bankovní účty:

Společným a pro nás pozitivním rysem všech těchto produktů je skutečnost, že jsou ze zákona pojištěny až do výše 100 000 EUR, tedy až do výše cca 2 450 000 Kč (při kurzu 1 EUR = 24,5 Kč); tento kurz samozřejmě stále poněkud kolísá a v dlouhodobém horizontu se pravděpodobně bude snižovat).

Limit je to hodně vysoký, a pro většinu obyvatel znamená, že své vklady dostanou vyplaceny i v případě, že se banka, u které jsou uloženy, dostane do vážných potíží. Pokud budeme v budoucnu hodně bohatí a budeme na bankovní účty ukládat více peněz, než je tento limit, bude vhodné tyto vklady rozložit do více bank.

Z úroků (výnosů) na bankovních účtech je odváděna srážková daň ve výši 15% z úroku. Tuto daň odvádí do státního rozpočtu banka za nás automaticky při každém připsání úroku.

Běžný účet:

Je nejznámějším typem bankovního účtu. V dnešní době jej používá velká část dospělých obyvatel země. Banky jej poskytují zpravidla za určitý poplatek, většinou také zpoplatňují transakce na tomto účtu (vklady, výběry, platby dle jednorázových nebo trvalých příkazů). Pokud je vklad na tomto účtu vůbec úročen, jde zpravidla o velmi malé úrokové sazby nepokrývající ani inflaci.

K účtu může být vydána platební karta. Stav na účtu může být kontrolován a pokyny k provedení plateb z účtu mohou být zadávány na dálku prostřednictvím tzv. internetového bankovníctví.

Účet je vhodný pro základní běžné hospodaření s našimi finančními prostředky. To zahrnuje zejména přijímání různých plateb (mzda od zaměstnavatele, sociální a důchodové dávky, honoráře za námi poskytované služby, apod.), provádění pravidelných měsíčních plateb (nájemné, elektřina, plyn, pojištění, apod.) a krytí našich nákupů realizovaných debetní platební kartou navázanou na účet, jakož i výběrů hotovosti prostřednictvím bankomatů.

Vzhledem k nízkému úročení zůstatku na tomto účtu není běžný účet vhodný k dlouhodobějšímu spoření. Na běžném účtu bychom proto neměli mít zůstatek větší, než kolik běžně spotřebujeme za měsíc s rezervou cca do 15%. Vše co bude na tomto účtu navíc, bychom měli pravidelně převádět do jiných, výnosnějších nástrojů [2].

Odeslání peněz na špatný účet

Při převodu peněz mezi účty se může stát, že klient pošle díky vyplnění chybného čísla účtu peníze na špatný účet. Pokud se jedná o neexistující účet, platby jsou automaticky vráceny. Pokud se jedná o existující účet, má klient dvě možnosti:

- požádat o zprostředkování žádosti o vrácení peněz svého bankovního poradce, který tuto žádost předá majiteli účtu příjemce,
- požádat banku o součinnost [3].

Termínovaný vklad:

Poskytuje vyšší úrokovou sazbu, než běžný účet.

Tato sazba je zpravidla závislá na výši vkladu a na době, kterou je termínovaný vklad sjednán. Vklad může být dohodnut buďto jako jednorázový, nebo jako opakovaný, zpravidla s kapitalizací úroku.

V prvním případě je vklad po vypršení termínu převeden zpět na náš běžný účet včetně úroku, o který se vklad za tu dobu zvýšil. Daň z úroku je přitom automaticky odečtena.

V druhém případě je vždy po doběhnutí termínu vklad včetně úroku (po odečtení daně) znovu uložen na stejnou dobu, takže se úročí již vyšší částka, než byl původní vklad. To se opakuje až do té doby, než dáme příkaz k ukončení opakování. Po doběhnutí posledního termínu je pak výsledná částka převedena na náš běžný účet.

Výhodou termínovaného vkladu je vyšší úroková sazba, jeho nevýhodou je skutečnost, že po dobu běhu dohodnutého termínu vkladu nemáme ke svým penězům přístup. U některých vkladů to platí absolutně, u jiných je možnost předčasného výběru, ale buď za cenu citelných finančních sankcí, nebo nižší úrokové sazby.

Spořicí účet:

Je zvláštní typ účtu, který kombinuje výhodu vyšší úrokové sazby s možností relativně rychlého přístupu k penězům, uloženým na tomto účtu.

Lze na něj pravidelně či nepravidelně vkládat různé částky (někdy je rozsah jejich výše limitován zdola i shora) a obdobně i vybírat, přesněji převádět na předem definovaný běžný účet. Výběr v hotovosti není zpravidla povolen. Některé banky umožňují převod až n tři běžné účty, a to i na účty vedené u jiných bank, než u které je zřízen spořicí účet.

Možnost flexibilních výběrů však znamená, že úrokové sazby na spořicí účtech jsou většinou poněkud nižší než u termínovaných vkladů. Proto tyto účty nejsou vhodné pro dlouhodobé spoření, jsou však ideálním řešením pro vytvoření krátkodobé, případně i střednědobé rezervy [2].

Stavební spoření

Využíváno za účelem stavby či rekonstrukce bytu, je to tedy účelové spoření, kde dlouhodobě ukládá vkladatel prostředky u dané banky. Jinými slovy tedy spoření představuje výhodné ukládání peněz a zároveň možnost získat výhodný úvěr na bytové potřeby. Během spoření lze využívat státní podporu a po jeho skončení ji získat. Pokud jsou splněny další podmínky, tak má nárok na úvěr ze stavebního spoření. Charakteristické jsou nízké a pevné úroky po celou dobu splácení. Účastníkem stavebního spoření je fyzická či právnická osoba, která má právo na státní podporu.

Na státní podporu má právo občan České republiky, občan Evropské unie, jemuž bylo udělené povolené k pobytu na území České republiky a zároveň přidělené rodné číslo [4].

Stavební spoření lze rozdělit do fází:

- a) Fáze spořicí**
- b) Fáze úvěrová**

Spořicí fáze

Klient se sám rozhoduje, zda bude spořit či bude chtít úvěr. Smlouva však vždy platí na 6 let. Pokud ji bude chtít klient ukončit dříve či bude ukončena dříve ze strany pojišťovny, nebude mít nárok na státní příspěvek. Má-li účastník splňující výše uvedené podmínky uzavřeno v jednom kalendářním roce více smluv, přísluší státní podpora na ty smlouvy, u kterých o její přiznání písemně požádal. Přitom se postupně poukazují zálohy státní podpory přednostně z uspořené částek u dříve uzavřených smluv, přičemž celkový součet záloh státní podpory ke všem smlouvám účastníka v příslušném kalendářním roce nesmí přesáhnout částku 2 000 Kč.

a) Fáze spořicí

Vkladatel ukládá většinou pravidelně vklady na účet stavebního spoření a stát mu k nim poskytuje státní podporu. Vklady a státní podpora na účtu stavebního spoření jsou úročeny.

b) Fáze úvěrová

Následuje po fázi spořicí a spočívá v poskytnutí výhodného úvěru ze stavebního spoření na bytové potřeby – uvedené níže. <http://www.acss.cz/cz/stavebni-spozeni/jak-funguje/>

Podmínky výplaty státní podpory

Nárok na výplatu státní podpory má účastník, pokud po dobu 6 let nebylo nijak nakládáno s vkladem ani zrušená smlouva.

Výše státní podpory

Státní podpora u všech smluv činí 10 % z uspořené částky v příslušném kalendářním roce, maximálně však z částky 20 000 Kč – tedy 2 000 Kč.

Úvěr je možné použít pouze na řešení bytových potřeb. Toto použití musí být řádně prokázáno.

Bytové potřeby jsou:

- pořízení bytu, domu
- modernizace
- bydlení
- výstavba
- či koupě

- stavby pro bydlení
- koupě stavebního pozemku za účelem výstavby pro bydlení
- koupě stavebního pozemku, na kterém se nachází stavba pro bydlení
- stavební úprava nebytového prostoru na byt

úhrada závazků, které souvisí s výše uvedenými účely

Řádný úvěr ze stavebního spoření

Výše úvěru je zde vypočítána jako rozdíl cílové částky, a již naspořené částky. Úroková sazba je sjednána ve smlouvě, je tady daná a nemění se. Výše této sazby však závisí na konkrétní stavební spořitelně.

Doba splatnosti úvěru není dopředu daná. Závisí především na výši úvěru. Čím více má klient naspořeno, tím může mít nižší úroveň a rychlejší splacení. Je možné splatit kdykoliv část úvěru, či celý díky tzv. mimořádné splátce [5].

Překlenovací úvěr

Ten je poskytován zejména, pokud klient potřebuje finanční prostředky ze stavebního spoření dřív, než je schopen splnit podmínky pro získání řádného úvěru. Což znamená, že nemá naspořeno 40% z cílové částky či nesplnil zákonem danou dobu dvou let. Tento úvěr poskytuje spořitelna ve fázi spoření a ve výši cílové částky. Pro tento typ úvěru spořitelny nepoužívají vklady klientů, ale externí zdroje (cenné papíry, půjčky na mezibankovním trhu). Tím dochází k tomu, že jsou překlenovací úvěry vyšší. Úrokové sazby nejsou regulovány zákonem [5].

Penzijní spoření

Jak už název napovídá, jedná se o spoření na důchod. Založit jej může osoba nad 18 let, lze i založit pro dítě jako zákonný zástupce. Nezávislé na národnosti či občanství.

Min. vklad bývá 100,-. Se vkladem od 300 Kč přispívá stát (90 Kč). Maximální příspěvek však činí 230 Kč. Nárok na příspěvek má kdokoliv s trvalým pobytem v ČR či EU, nebo platí zdravotní či důchodové pojištění.

Přehled výše státního příspěvku:

- 400 Kč – 110 Kč měsíčně

- 500 Kč – 130 Kč měsíčně
- 600 Kč – 150 Kč měsíčně
- 700 Kč – 170 Kč měsíčně
- 800 Kč – 190 Kč měsíčně
- 900 Kč – 210 Kč měsíčně
- 1 000 Kč – 230 Kč

Nárok na příspěvek může zaniknout, pokud klient vypoví smlouvu dříve (6 let).

Jsou zde i možné daňové úlevy. Lze si odečíst roční úhrn vlastních příspěvků nad 24 000 Kč. Pokud spoří měsíčně 3 000 Kč a více, získává maximální daňové zvýhodnění – lze ušetřit až 3600 Kč

Další možný příspěvek je od zaměstnavatele. Výše tohoto příspěvku je však závislá na rozhodnutí firmy.

Možnost vysokých úroků. Nevýhodou však může být, že nejsou pevně dané a jisté. Lze na tom tedy jak vydělit, tak i ztratit. Klient si však sám volí fond, do kterého bude vkládat danou výši vkladu. Tedy jakou investiční strategii zvolí.

Peníze je třeba vybírat postupně v důchodu, jinak se sráží 15% daň z výnosů [6].

Zdroje:

- 1) **DVOŘÁK, Petr.** *Bankovníctví pro bankéře a klienty.* 3. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2005. Vysokoškolská učebnice. ISBN 80-7201-515-X.
- 2) **BRABEC, Jiří.** *Finanční gramotnost: srozumitelně a bez překážek.* Plzeň: ABC Finančního vzdělávání, 2011. ISBN 978-80-905057-0-4.
- 3) **FREIWALDOVÁ, Pavla.** Odeslal 30 tisíc na chybný účet. Už dva roky čeká na vrácení. *idnes.cz* [online]. 18. 3. 2019
- 4) **MĚŠEC.CZ.** *Fáze úvěru* [online]. [cit. 10.3.2019]. Dostupný na:
<http://www.mesec.cz/bydleni/stavebni-sporeni/pruvodce/faze-uveru>
- 5) **INDROVÁ, Charlotte.** Analýza trhu stavebního spoření. *DocPlayer.* [Online] [Citace: 05. 03 2019.] <https://docplayer.cz/7033715-Analyza-trhu-stavebniho-sporeni.html>.
- 6) **Penzijní spoření .** *Finexpert.* [Online] CZECH NEWS CENTER a.s. [Citace: 10. 03 2019.] <https://finexpert.e15.cz/penzijni-sporeni-vse-co-potrebujete-vedet#part=2>